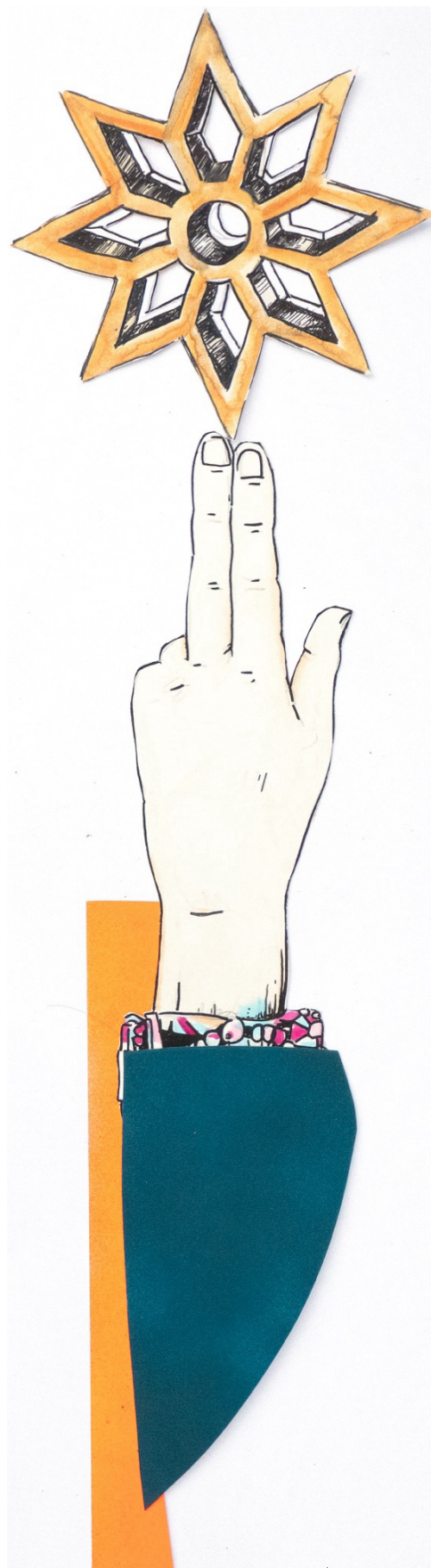

Rapport

Uppföljning av Värmlands kulturplan 2024

UTGIVEN AV REGION VÄRMLAND.

Region Värmland Organisationsnummer 232100–0156. Postadress: Box 1022, 651 15 Karlstad

Diarienummer: KBN/250300

Handläggare: Premin Beatrice Björk

Illustrationer av konstnären Jonas Liveröd.

Region Värmland är en regionkommun med många olika ansvarsområden. Region Värmland ansvarar för att utföra uppdragen inom hälso- och sjukvård, tandvård, kollektivtrafik, regional tillväxt, kultur, bildning och folkhälsa.

Innehåll

INLEDNING	4
UPPFÖLJNING AV VÄRMLANDS KULTURPLAN 2024.....	5
<i>Mål 1: Ett obundet konst- och kulturliv som kan bidra till demokrati, yttrandefrihet och regional utveckling .....</i>	6
Konstnärlig frihet, armlängds avstånd och ett obundet konst- och kulturliv	7
Kulturskapares villkor	10
Kulturdriven regional tillväxt	13
Hållbarhet och Agenda 2030.....	14
<i>Mål 2: God tillgång till ett brett kulturutbud av hög kvalitet i hela Värmland .....</i>	16
God tillgång till ett brett och varierat kulturutbud av hög kvalitet	17
Kultur i hela länet.....	19
<i>Mål 3: Allas möjlighet till eget skapande och deltagande i kulturlivet.....</i>	23
Allas möjlighet till skapande och deltagande.....	24
Barns och ungas rätt till kultur	25
Jämställdhet, jämlikhet och mångfald.....	29
Ett tillgängligt kulturliv oavsett funktionsförmåga	29
Nationella minoriteters kultur och kulturarv	30

Inledning

Värmlands kulturplan 2022–2026¹ är ett styrdokument för Region Värmlands samlade arbete inom det kulturpolitiska området. Planen är också tänkt att vara en utgångspunkt för kommunernas och kulturverksamheternas utvecklingsarbete. Den ligger även till grund för de prioriteringar Region Värmland gör i den årliga ansökan till Kulturrådet om statsbidrag till regional kulturverksamhet inom samverkansmodellen.

Region Värmlands kultur- och bildningsnämnd ansvarar för att effekterna av statsbidraget till regional kulturverksamhet och att de regionala verksamhetsbidragen följs upp.

Rapporten ska ge en överblick över utvecklingen på kulturområdet i Värmland i ett bredare perspektiv. Den kombinerar regionens eget underlag med statistik från bibliotek och studieförbund samt utvalda delar från Kultur-databasen (KDB) samt kvalitativa beskrivningar.

En utmaning inom kulturpolitiken är att målen ofta är abstrakta och övergripande och

därmed svåra att mäta, något som gäller även kulturplanens mål. Myndigheten för Kulturanalys menar dock att övergripande mål bör vara just visionära, bland annat för att upprätthålla principen om armlängds avstånd².

Ytterligare en utmaning för en meningsfull uppföljning inom kulturområdet är bristen på tillförlitlig statistik. Denna rapport utgår från tillgänglig statistik som går att följa upp över tid. Den årliga uppföljningen kan på sikt även kompletteras med fördjupningar inom relevanta teman, exempelvis kopplade till horisontella perspektiv.

Uppföljningen av Värmlands kulturplan genomfördes första gången 2022. Uppföljningen 2024 är den tredje i ordningen.

Kultursamverkansmodellen

Kultursamverkansmodellen innebär att regionerna får fördela vissa statliga medel till regional kulturverksamhet.

I Värmland ingår nio verksamheter som får årliga statsbidrag: Värmlands museum, Wermland Opera, Västana Musik & Teater, Rackstadmuseet, Kristinehamns konstmuseum, Riksteatern Värmland,

Föreningsarkivet i Värmland, Värmlands företagshistoria samt Region Värmlands kulturavdelning. 2024 tilldelades Värmland totalt 64 578 000 kronor i statsbidrag.

Varje år samlar Kulturrådet och Myndigheten för Kulturanalys via Kulturdatabasen (KDB) in statistik från kulturverksamheter som ingår i kultursamverkansmodellen.

---

¹ Kulturplanen är förlängd och gäller till och med 2026.

² Att utveckla indikatorer för utvärdering av kulturpolitik, Myndigheten för kulturanalys (2012)

Uppföljning av Värmlands kulturplan 2024

Uppföljningen utgår från kulturplanens tre regionala kulturpolitiska inriktningsmål. Dessa har brutits ner för att lättare kunna följas upp. Underrubrikerna under varje mål definierar kärnvärden i målet och följs upp med hjälp av såväl kvantitativa mått som kvalitativa beskrivningar.

Startmätning är satt till år 2019 på grund av pandemiåren 2020 och 2021, som ej skulle ge en rättvisande bild av utvecklingen över tid.

Om inget annat anges refererar statistik och insatser till Region Värmlands egna sammanställningar.

Kulturplanens mål

1. Ett obundet konst- och kulturliv som kan bidra till demokrati, yttrandefrihet och regional utveckling

- Konstnärlig frihet, armlängds avstånd och ett obundet konst- och kulturliv
- Kulturskapares villkor
- Kulturdriven regional tillväxt
- Hållbarhet och Agenda 2030
- Kulturella och kreativa branscher

2. God tillgång till ett brett kulturutbud av hög kvalitet i hela Värmland

- God tillgång till ett brett och varierat kulturutbud
- Hög konstnärlig kvalitet
- Kultur i hela länet

3. Allas möjlighet till eget skapande och deltagande i kulturlivet

- Allas möjlighet till skapande och deltagande
- Barn och ungas rätt till kultur
- Jämställdhet, jämlikhet och mångfald
- Ett tillgängligt kulturliv oavsett funktionsförmåga
- Nationella minoriteters kultur och kulturarv

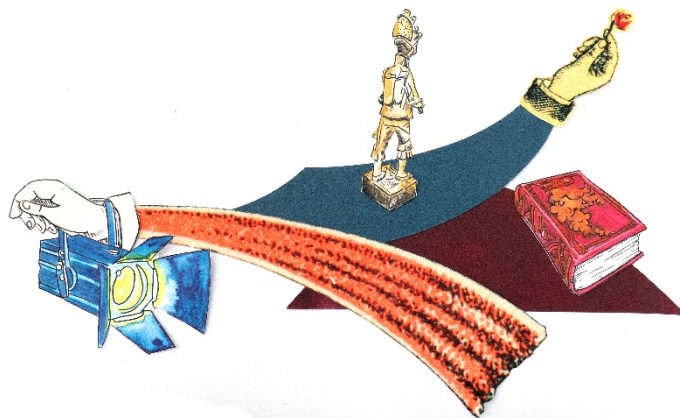
Mål 1:

Ett obundet konst- och kulturliv som kan bidra till demokrati, yttrandefrihet och regional utveckling

En central princip för Region Värmlands kulturpolitiska arbete ska vara att kulturen har ett obestridligt egenvärde. Kulturpolitiken ska slå vakt om och säkerställa kulturskaparnas oberoende och kulturens obundna kraft. Avgörande är att upprätthålla den kulturpolitiska principen om armlängds avstånd, vilket innebär att den politiska nivån beslutar om förutsättningarna för konst och kultur – om mål, riktlinjer för bidragsgivning och ekonomiska ramar – medan besluten om verksamheternas innehåll och det konstnärliga skapandet samt kvalitativa bedömningar görs av kulturlivets aktörer och sakkunniga³.

Målet påverkas således av politikernas och tjänstepersonernas förhållningssätt till konstnärlig frihet och armlängds avstånd. Också kulturskapares villkor och förutsättningar att verka i Värmland har bäring på målet liksom kulturinstitutionernas samverkan med det fria kulturlivet samt fördelningen av bidrag och stipendier.

De regionala kulturpolitiska insatserna ska inte motiveras utifrån samhällsnyttan, men det är

ändå uppenbart att konst och kultur genererar stora värden i samhället och är nära förknippat med regional utveckling.

Detta är ett visionärt mål som är mycket svårt att mäta. Det underlag som finns tillgängligt är statistik över statlig och regional fördelning av bidrag och stipendier, vissa mått och kvalitativa beskrivningar kopplade till kulturskapares villkor och regionala insatser för denna grupp.

Målet följs upp under rubrikerna:

- Konstnärlig frihet, armlängds avstånd och ett obundet konst- och kulturliv
- Kulturskapares villkor
- Kulturdriven regional tillväxt
- Hållbarhet och Agenda 2030

---

³ Värmlands kulturplan 2022–2026.

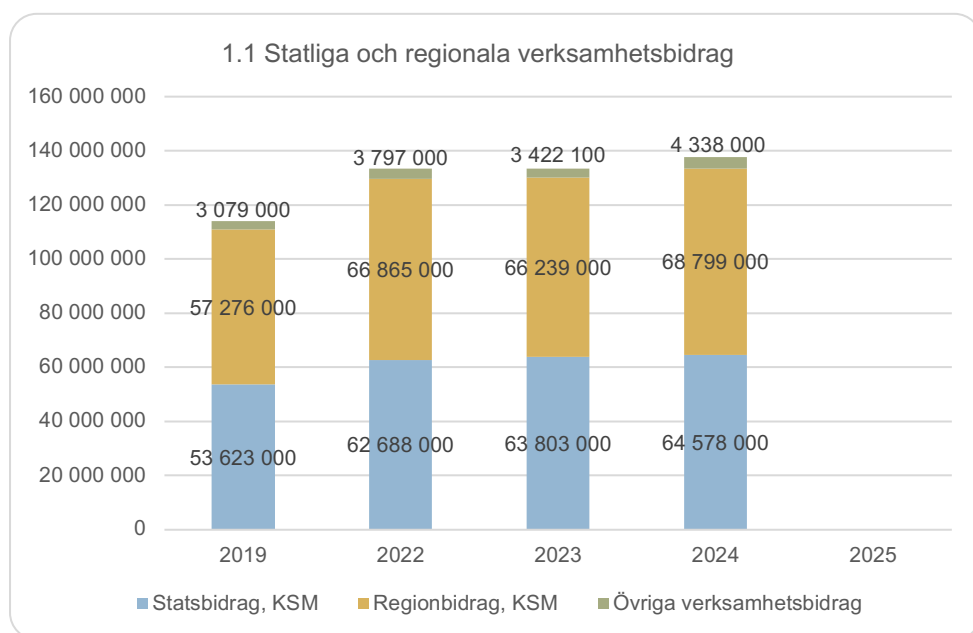
Konstnärlig frihet, armlängds avstånd och ett obundet konst- och kulturliv

Offentlig finansiering av kultur är viktig för den konstnärliga friheten och ett obundet konst- och kulturliv. Det ger konstnärer och kulturskapare möjlighet att utveckla sitt arbete fritt och utan begränsningar från marknadens krav och kan bidra till en ökad tillgänglighet och bredd inom kulturlivet. Region Värmland fördelar varje år kulturbidrag till ett flertal olika aktörer.

Verksamhetsbidrag

År 2024 tilldelades Region Värmland 64,5 miljoner kronor i statsbidrag att fördela mellan de nio kulturverksamheter som ingår i kultursamverkansmodellen (se s.4). De regionala verksamhetsbidragen inom modellen uppgick till drygt 68,8 miljoner kronor. Vid sidan av verksamhetsbidragen ingår kulturavdelningens budget i siffran. Regionala verksamhetsbidrag till verksamheter som inte ingår i kultursamverkansmodellen uppgick till drygt 4,3 miljoner kronor (figur 1.1).

Totalt fördelade Region Värmland drygt 137,6 miljoner kronor i statligt och regionalt verksamhetsbidrag till 41 verksamheter, samt Region Värmlands kulturavdelning. Det innebär en ökning med cirka fyra miljoner sen föregående år. För verksamheterna i samverkansmodellen är det en ökning motsvarande 1,21 procent. Ökningen är i nominella tal och har inte tagit hänsyn till inflation eller andra kostnadsökningar i samhället.

Figur 1.1: Grafen visar fördelningen av statsbidrag inom kultursamverkansmodellen och regionala verksamhetsbidrag inom densamma, samt övriga regionala verksamhetsbidrag. Siffrorna för det övriga verksamhetsbidraget 2019 är något osäkra på grund av att dokumentationen skett på olika sätt genom åren. Källa: Region Värmlands kultur- och bildningsnämnd.

Projekt- och arrangemangsbidrag samt övriga regionala bidrag

54 projekt eller arrangemang beviljades stöd under 2024. Rambudgeten på 4 miljoner kronor var en ökning på en miljon från föregående år. Övriga regionala bidrag uppgick till cirka 1 miljon kronor, att jämföra med 1,25 miljoner 2023 och 4,9 miljoner 2022 (figur 1.2). Att skillnaden är så pass stor förklaras i att det under 2022 gjordes en tillfällig förstärkning med anledning av pandemin.

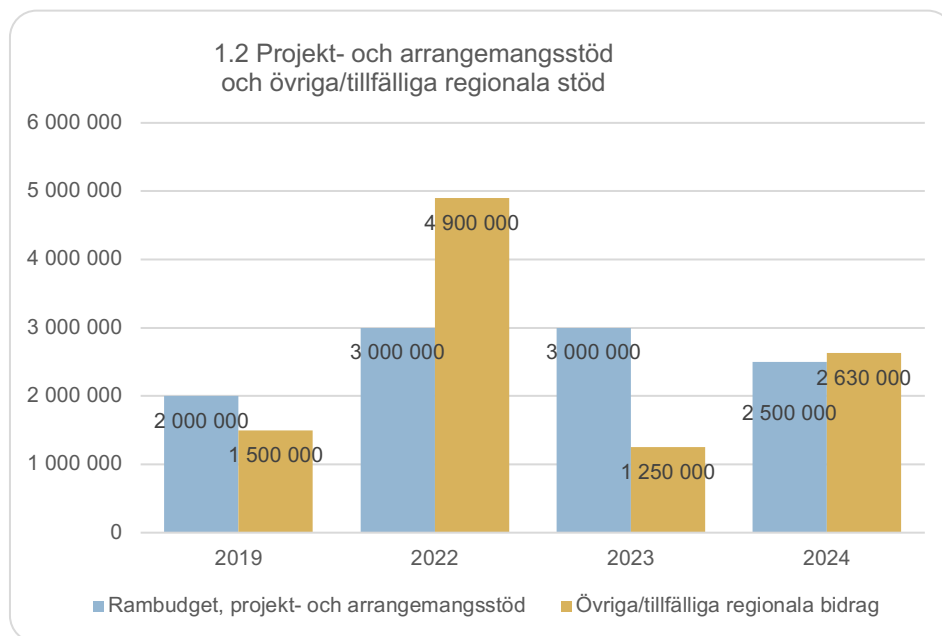

Fig. 1.2: I övriga/tillfälliga bidrag 2024 ingår en tillfällig förstärkning av projekt- och arrangemangsbidrag på 1,5 miljoner kronor samt ersättning för engångskostnader föranledda av Wermland Operas flytt till Bageriet inklusive preliminär bashyra. Den stora andelen tillfälliga bidrag 2022 var relaterat till pandemin. Källa: Region Värmlands kultur- och bildningsnämnd.

Intäkter och kostnader kultursamverkansmodellen

År 2024 ökade intäkterna för verksamheterna inom kultursamverkansmodellen med 6,7 procent jämfört med 2023 medan kostnaderna ökade med 3,4 procent. Sen 2019 har intäkterna ökat med 29,9 procent medan kostnaderna ökat med 30,8 procent (figur 1.3).

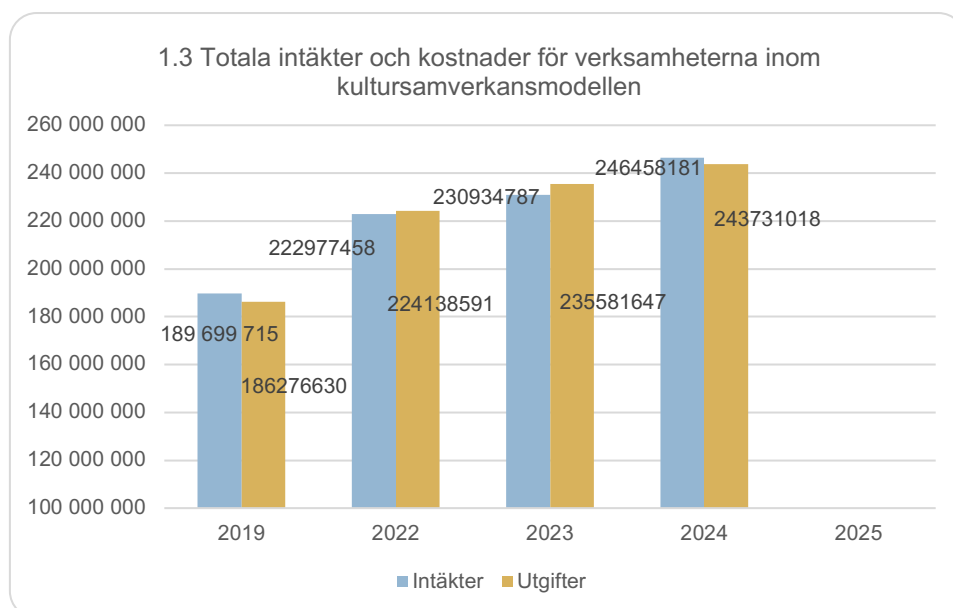
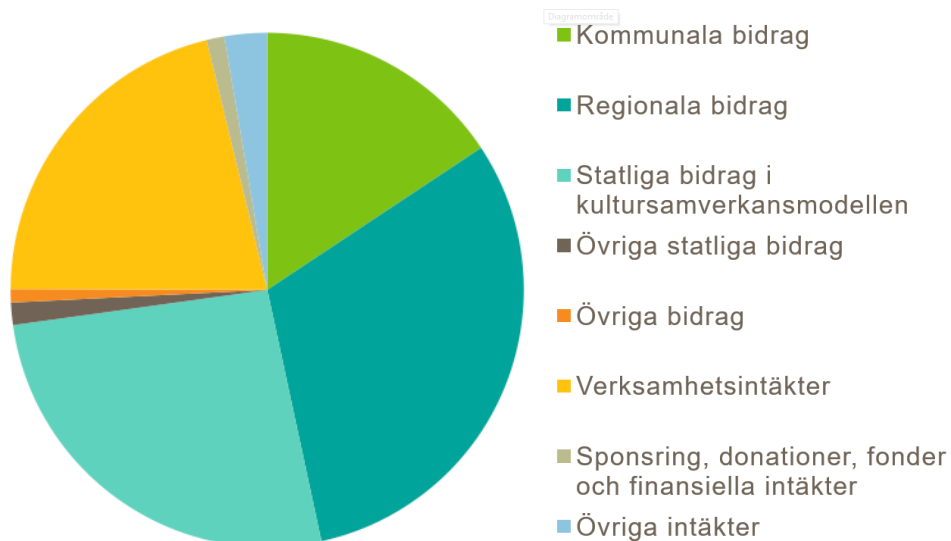

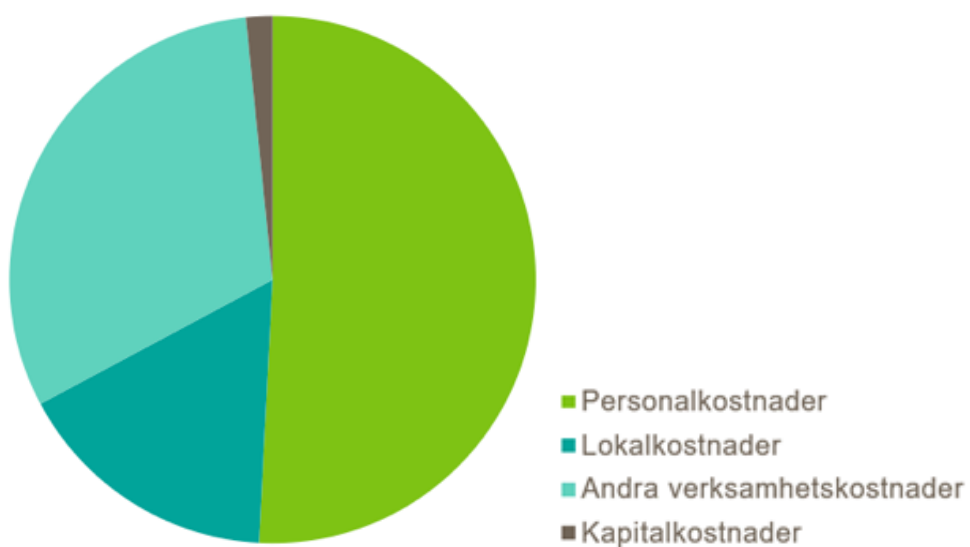
Fig. 1.3: Grafen visar samlade intäkter och kostnader för verksamheter som får statsbidrag inom ramen för kultursamverkansmodellen¹. 2022 tillkom två nya verksamheter i modellen: Kristinehamns konstmuseum och Rackstadmuseet. Källa: Kulturdatabasen, KDB.

Fördelning av intäkter och kostnader inom kultursamverkansmodellen

Intäkter 2024

Kostnader 2024

Diagrammen visar alla nio verksamheters⁴ samlade intäkter respektive kostnader 2024. Källa: Kulturdatabasen.

Kulturskapares villkor

Att skapa bättre förutsättningar för kulturskapare är en gemensam uppgift där statliga, regionala och lokala mål möts. Många aktörer arbetar för att stärka kulturskapares villkor, exempelvis intresseorganisationer och kulturverksamheter som samverkar med det fria kulturlivet. Region Värmland stöttar kulturskapare genom bidragsgivning, främjandeinsatser, stipendier och priser.

Uppdrag till frilansare inom kulturområdet

Verksamheterna inom kultursamverkansmodellen anlidade frilansare inom kärnkompetens för drygt 27,5 miljoner kronor under 2024 (figur 1.4). Av dessa anlidade Region Värmlands kulturavdelning fria yrkesverksamma inom kulturens kärnkompetenser för drygt 7,5 miljoner kronor. Det innefattar bland annat ersättning till mentorer för mentorsprogram, insatser för kompetensutveckling, utvecklingsuppdrag, arvoden för residensvistelser, handledare inom drömsommarjobbet samt ersättningar för kulturpedagogiskt arbete.

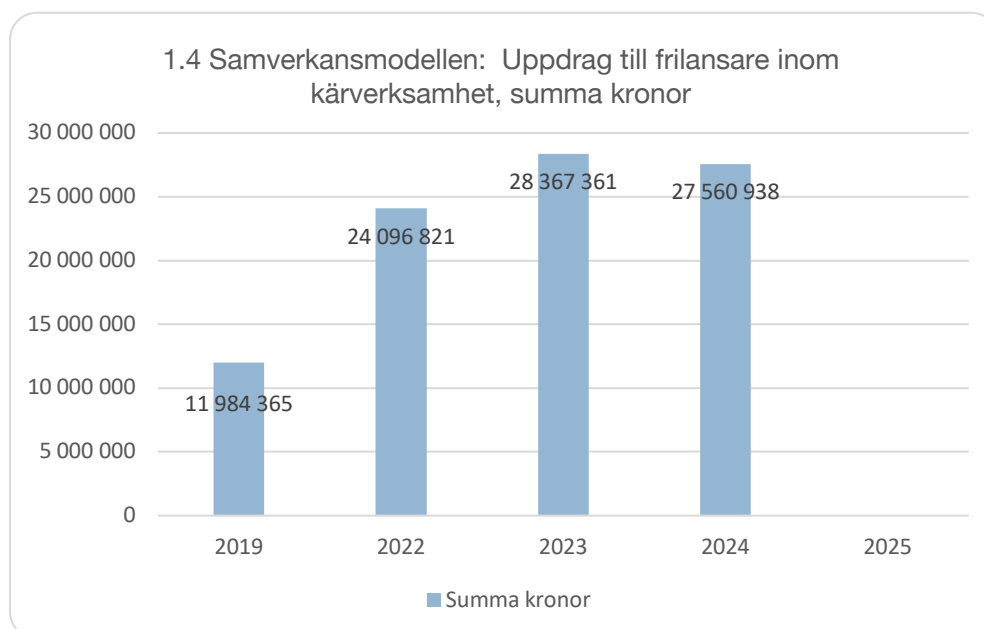

Fig. 1.4: 2024 har sju verksamheter inom samverkansmodellen uppgett att de anlitat frilansare inom kärnverksamhet. De verksamheter som rapporterat detta är: Västanå Teater, Wermland Opera, Värmlands Museum, Värmlands Företagshistoria, Föreningsarkivet i Värmland, Kristinehamns konstmuseum och Region Värmlands kulturavdelning. Den stora skillnaden från 2019 kan förklaras dels av att två nya verksamheter tillkom 2022 (Rackstadmuseum och Kristinehamns konstmuseum), dels att flera verksamheter efter uppmaningar har redovisat denna siffra de senaste åren. Källa: Kulturdatabasen.

Stipendier och priser

2024 delade Region Värmland ut stipendier och priser inom kulturområdet för 305 000 konor (figur 1.5). Summan ligger kvar sen föregående år. I beloppet ingår Frödingstipendiet och Folkrörelsestipendiet med en summa av 100 000 kronor vardera, litteraturpris på 75 000 kronor samt Årets Värmlandsförfattare med en summa av 30 000 kronor.

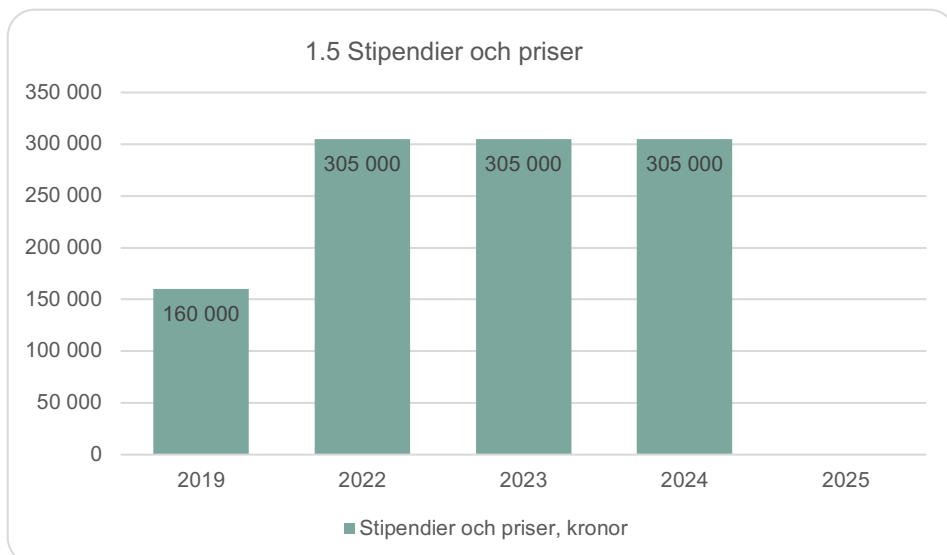

Fig. 1.5: Stipendiesummorna för Frödingstipendiet och Folkrörelsestipendiet höjdes 2021 från 50 000 kronor vardera till 100 000 kronor vardera. Källa: Region Värmlands kultur- och bildningsnämnd.

Personal vid kulturinstitutioner

Verksamheterna inom kultursamverkansmodellen ger viktiga arbetstillfällen för kulturskapare och övrig kärnkompetens inom kulturområdet. År 2024 fanns 169 årsarbetskrafter, varav drygt 118 inom kärnkompetens (figur 1.6). Det är en sänkning från föregående år på knappt 4,5 procent. Av dem är 99 årsarbetskrafter kvinnor och 70 män (figur 1.7).

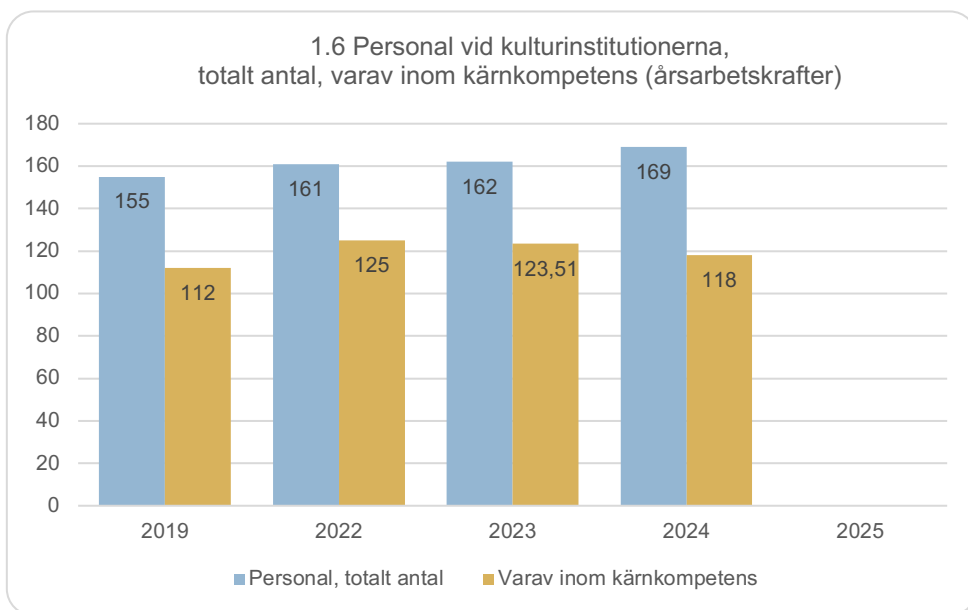

Fig. 1.6: Årsarbetskrafter inom kultursamverkansmodellen, totalt antal, varav inom kärnkompetens. 2022 tillkom Rackstadsmuseet och Kristinehamns konstmuseum. Källa: Kulturdatan.

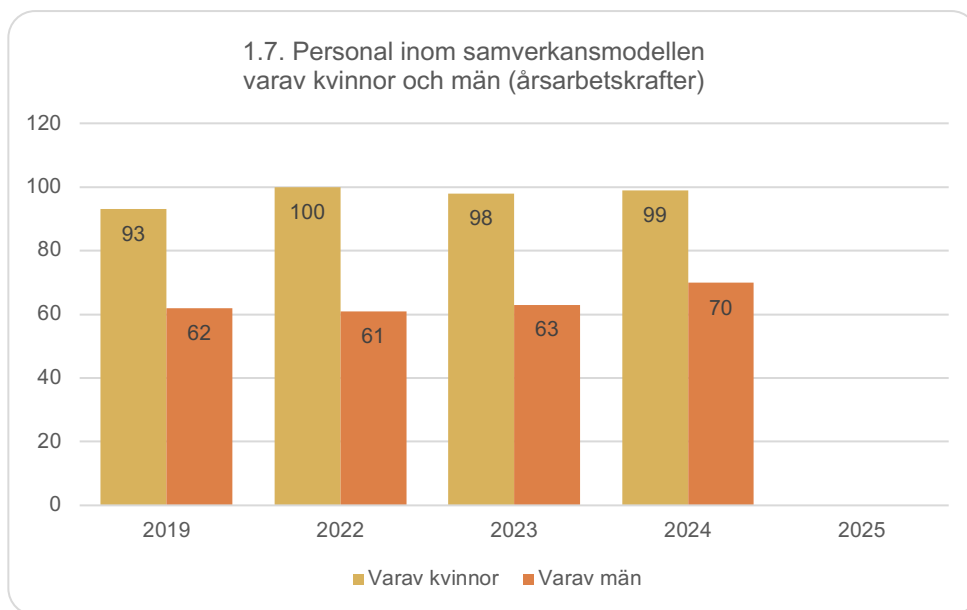

Fig. 1.7: Årsarbetskrafter i verksamheterna inom kultursamverkansmodellen, uppdelat på kvinnor och män. 2022 tillkom Rackstasmuseet och Kristinehamns konstmuseum. Källa: Kulturdatan.

Mer om kulturskapares villkor 2024:

- Region Värmland har haft flera möten med det återstartade kulturskaparrådet som ska fungera som referensgrupp och samtalspart för Region Värmlands dialog med professionella kulturskapare.
- 825 000 kronor fördelades i produktionsstöd och 250 000 i arbetsstipendium till 14 filmprojekt.
- Mentorsprogram genomfördes inom bild och form, dans och hemsöjd. Programmet ger kulturskapare verksamhet i Värmland möjlighet att utvecklas genom stöd och inspiration av en personlig mentor.
- Politiker, tjänstepersoner, konstnärer och konstverksamheter har bjudits in till tre konstpolitiska samtal, ledda av Statens konstråd. Syftet har varit att stärka delaktigheten, främja utvecklingsarbete och i ett längre perspektiv stärka infrastrukturen inom bild och form med fokus på samtidskonst.
- Utlysningen av utvecklingsuppdrag inom ramen för "Vägar till läsning" har möjliggjort för 21 kulturskapare att arbeta inom sin disciplin och ta fram nya läsfrämjande metoder.
- Residens har hållits på folkbibliotek i Säffle, Torsby och Årjäng inom film samt bild och form.
- Mentorsprogram för unga dansare – tio workshops för fem gymnasieungdomar med två danskonstnärer/pedagoger, varav fem var öppna workshops i Karlstad, samt fem workshops i Arvika för gruppens fördjupning. Talangsatsningen hade som syfte att stärka dansen hos unga i Värmland.

- Värmlands bokfestival är en viktig arena för författare, illustratörer och bokförlag. Festivalen hyste 96 utställare och 104 programpunkter 2024. Totalt 2 851 personer besökte festivalen, mot 4 325 besökare 2023. Anledningen till den stora minskningen var att ett stöd från Kulturrådet uteblev och därmed hela årskurs 1–9:s programverksamhet, med 1300 mindre skolbarn som följd.

Kulturdriven regional tillväxt

Kulturella och kreativa branscher

Det är inte ett kulturpolitiskt mål att det ska startas fler företag, men många professionella kultur-skapare är företagare. Drygt 1 000 företag i Värmland verkar inom det växande området kulturella och kreativa branscher (KKB)⁴. Det är cirka 2,5 procent av det totala antalet företag med säte i Värmland. Dessa siffror kommer från 2022 och är de senaste siffrorna vi har. Ett antal av dessa företag bidrar direkt eller indirekt till att uppnå det kulturpolitiska målet om att ge god tillgång till ett varierat kulturutbud av hög kvalitet i hela länet samtidigt som det bidrar till att stärka den regionala tillväxten.

2023 var antalet sysselsatta inom KKB i Värmland 3 525 personer ⁵.

- 2024 fördelades 68 företagsstöd från Region Värmland. De totala företagsstöden uppgick till cirka 28 681 874 miljoner kronor. Ett företag inom kultur, nöje och fritid tilldelades ett innovationsstöd på 182 600 kronor.⁶
- Arbetet med en handlingsplan för kulturella och kreativa branscher har påbörjats. Ansvaret bärs gemensamt mellan kulturavdelningen och regional utveckling där kulturavdelningen stöttar upp planeringen av det företagsfrämjande arbetet för kulturella och kreativa branscher utifrån konstnärernas perspektiv. Samarbetet mellan avdelningarna har stärkts och ett arbete med att skapa en gemensam kunskapsbild, på såväl tjänstepersons- som politikernivå, pågår.
- Ett utvecklingsarbete med Kulturpoolen har påbörjats under 2024, som innebär nya rutiner och kvalitetsaspekter som arbetas fram. På kulturpoolen.se kan kulturaktörer finna varandra för kontakt och samarbeten samtidigt som vi underlättar för beställare/besökare att få en överblick över det bokningsbara utbud som erbjuds.

---

⁴ Tillväxtverket med hjälp av regional utveckling, Region Värmland. Observera att mätmetoden och tolkningen av statistiken har ändrats 2024 och kan därför inte jämföras med föregående års rapporter. Området är under utveckling.

⁵ SCB statistik utifrån SNI-koder. Mätmetoden är ny för i år, så siffrorna kan inte jämföras med tidigare års rapporter.

⁶ Uppgiften kommer från regional utveckling, Region Värmland. Det är inte möjligt att få en tydligare specificering än deras indelning kultur, nöje och fritid.

Hållbarhet och Agenda 2030

Social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet

Kulturen bidrar till hållbarhet och Agenda 2030 på flera sätt. Värmlands kulturplans faktabilaga lyfter fram elva av FN:s 17 globala mål och beskriver hur kulturområdet kan bidra till att uppfylla dessa.⁷

Till *social hållbarhet* bidrar kulturen bland annat genom dess positiva effekter för hälsa och välbefinnande i alla åldrar. Forskning visar ett tydligt positivt samband mellan kulturupplevelser, eget skapande och en god hälsa. Kulturen bidrar också till att skapa social gemenskap och inkludering.

Kulturområdet bidrar till *ekologisk hållbarhet* bland annat genom att erbjuda upplevelsebaserad, ickemateriell konsumtion och genom området slöjd, hantverk och återbruk. Hållbar turism kan skapa arbetstillfällen och främja lokal kultur och lokala produkter.

Kulturområdet kan bidra till *ekonomisk hållbarhet* genom dess betydelse för regional utveckling samt genom kulturområdets kompetenser kring innovativa och kreativa processer som främjar hållbarhet.

Under 2024 gjordes insatser för att bidra till hållbarhet och Agenda 2030:

Social hållbarhet:

- Sex av verksamheterna inom kultursamverkansmodellen arrangerade tillsammans 42 aktiviteter riktade till vård och omsorg.
- Tillsammans med Ideell kulturallians har Region Värmland arrangerat en träff med fokus på finansiering för föreningar, där man bland annat lyfte civilsamhälleskartan Värmland och olika stödformer.
- Region Värmland har stöttat Karlstad Dansförening i satsningen Dans för hälsa, med bland annat gästlärare för workshops.
- Läsglädje för äldre är ett samarbete mellan Region Värmland och Studieförbundet Vuxenskolan, ABF, PRO och SPF. En konferens har genomförts för högläsande volontärer med fokus på muntligt berättande samt berättande med och för personer med demens.

Ekologisk hållbarhet:

- Ett arbete pågår för att särskilt lyfta slöjdens bidrag till Agenda 2030. En temavecka om slöjd och hållbarhet har genomförts, med utgångspunkt från FN:s globala mål för hållbar utveckling, där slöjden lyfts fram som en viktig och kunskapsbärande resurs när det gäller att nå de globala målen för hållbar utveckling. Detta är ett samarbete med utvecklare och konsulenter i Örebro, Gävleborg, Uppsala, Dalarna och Västmanland.
- Region Värmland har utifrån Agenda 2030 bidragit till hållbara lån inom Bibliotek Värmland för att stödja bibliotekens hållbarhetsarbete. Hållbara lån är ett initiativ hos folkbiblioteken i Värmland för att utöka bibliotekens utbud av föremål till utlån. Syftet med initiativet är att uppmuntra människor att i högre utsträckning låna i stället för att köpa och på så sätt bidra till en mer hållbar planet.

---

⁷ Värmlands kulturplan 2022 – 2025. Faktabilaga, s 7.

Ekonomisk hållbarhet:

- SPOK Värmland har startats upp. Samtida produktion och konsumtion (SPOK) är en digital plattform som samlar och sprider kunskap om lokala tillverkningsmöjligheter, från slöjd till industri. SPOK Värmland är nu permanentat och matchningsprojekt har påbörjats mellan konstnärer/formgivare och tillverkare.
- EU-projektet Culturality pågår för fullt, där kulturavdelningens film- och slöjdverksamhet ingår. Projektet, som har fokus på slöjd och hantverk, ska bidra till kulturell förnyelse samt en ekonomisk och hållbar utveckling av landsbygden. Målet är att främja kulturturism och aktiviteter som gynnar sysselsättning och lokal försörjning. Culturality ingår i Horisont Europa som är EU:s program för forskning och innovation. Region Värmland är en av 13 parter från 9 deltagande länder.
- Under 2024 har arbetet har med att utveckla grundläggande miljökriterier, utvärderingsmetoder och stöd för mottagare av bidrag och stöd fortsatt.

Mål 2:

God tillgång till ett brett kulturutbud av hög kvalitet i hela Värmland

Att ge alla i regionen fler möjligheter att ta del av kultur är en av kulturpolitikens stora utmaningar. Här är en mångfald av arrangörer och mötesplatser central. På mindre orter och landsbygder spelar biblioteksverksamhet, studieförbund med flera avgörande roller. Det civila samhället, inte minst det omfattande idéburna och ideella föreningslivet, har en central betydelse för ett mångfasetterat och vitalt kulturliv i hela länet.

Detta mål handlar om variation och bredd liksom kvantitet och geografisk spridning. En hög kvalitet är nära förbundet med ett obundet konst- och kulturliv. Förutom närhet och utbud att ta del av kultur kan det också handla om tillgång till konstnärliga utbildningar, regionens och institutioners främjandeuppdrag, samt fördelning av bidrag och stipendier.

Tillgängliga bedömningsunderlag är regional statistik över antal beviljade projekt- och arrangemangsstöd och deras geografisk spridning. Även antal besök, publik och uppsättningar inom samverkansmodellen följs upp liksom delar av bibliotekens och studieförbundens statistik.

Målet följs upp under rubrikerna:

- God tillgång till ett brett och varierat kulturutbud av hög kvalitet
- Kultur i hela länet

God tillgång till ett brett och varierat kulturutbud av hög kvalitet

Region Värmland fördelar årligen projekt- och arrangemangsbidrag inom kulturområdet. 2024 beviljades 54 projekt- eller arrangemangsstöd (figur 2.1).

Av det totala antalet beviljade projekt och arrangemang 2024 riktade sig 52 beviljade ansökningar till barn och unga, varav 17 helt och 35 delvis. De projekt och arrangemang som riktade sig helt till barn och unga har ökat från fyra 2023 till 17 2024.

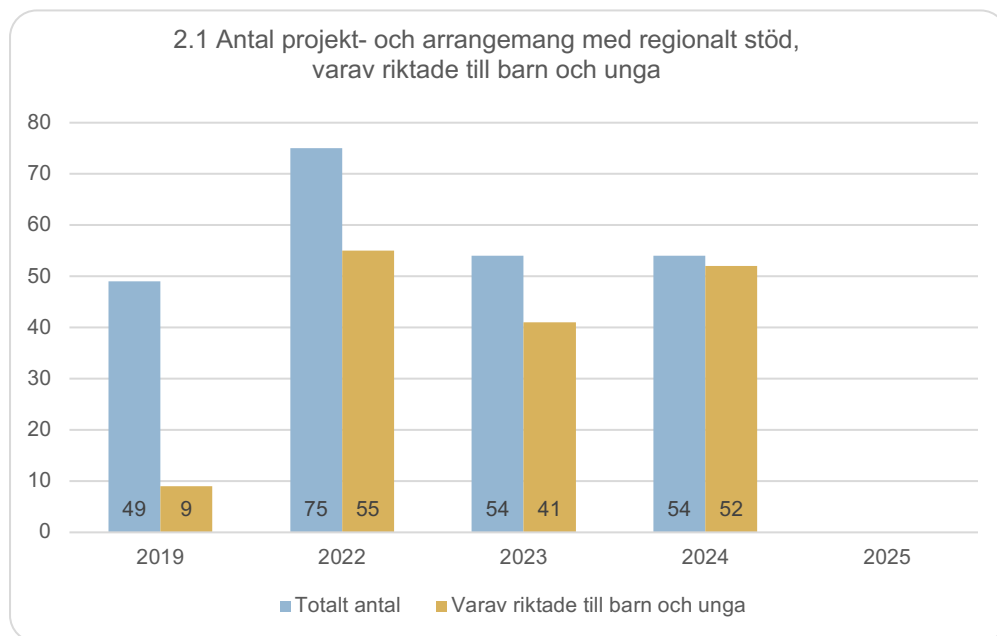

Fig. 2.1: Under 2022 möjliggjordes fler projekt och arrangemang på grund av en tillfällig förstärkning med anledning av pandemin samt en förstärkning för att öka barn och ungas tillgång till kultur, på sammanlagt 4,9 miljoner kr. Detta förklarar storleken på antal beviljade ansökningar 2022.

Källa: Region Värmlands kultur- och bildningsnämnd.

Regional arkivverksamhet

Arkiven inom samverkansmodellen⁸ hade sammanlagt 63 publika aktiviteter med totalt 3413 deltagare 2024. Av dessa var 75 deltagare barn och unga. Arkivens dag sammanföll 2024 med Värmlands bokfestival och arkiven deltog i samverkan med Arkivcentrum Värmland.

Värmlands företagshistoria hade 564 framtagna arkivvolymerna i syfte att tillgängliggöra och tillhandahålla arkivinformer genom fysiska besök, telefon och e-post. För Föreningsarkivet i Värmland var samma siffra 645 volymer. De båda arkiven hade 59 respektive 568 betalande medlemmar/kunder 2024.

⁸ Föreningsarkivet i Värmland och Värmlands Företagshistoria

Museer, konsthallar och scenkonst – besökare och publik

Under 2024 hade museerna i samverkansmodellen⁹ tillsammans 249 215 besökare (fig 2.2). Andelen besökare ökade med 1 procent från föregående år, men det är fortfarande en minskning på 17 procent sen 2022. 2023 hade Kristinehamns konstmuseum ett problem med en trasig räknare så 2023 års siffror är osäkra, men det förklarar inte den totala minskningen sen 2022.

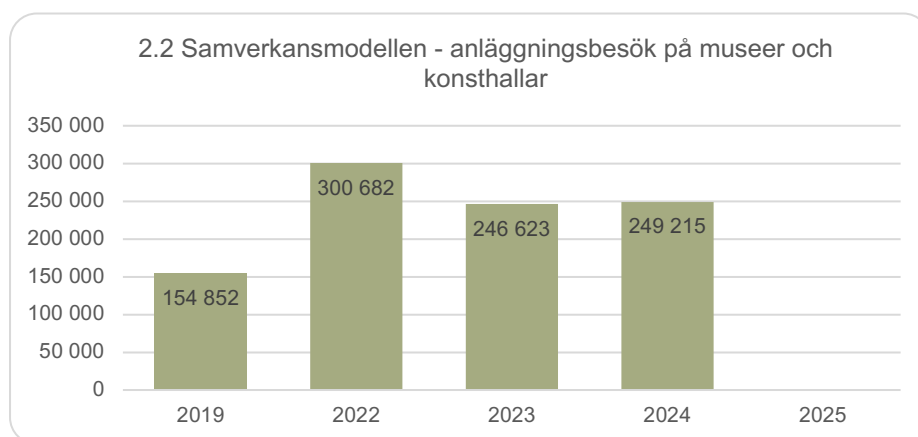

Fig. 2.2: Med anläggningsbesök avser besök till anläggningen oavsett om besökaren tog del av museets samlingar eller besökte restaurang, butik etc. 2019 ingick endast Värmlands Museum i statistiken. Från 2022 är även Rackstadsmuseet och Kristinehamns konstmuseum inräknade. Källa: Kulturdatabasen.

Wermland Opera och Västanå Musik & Teater gav tillsammans 384 föreställningar och konserter 2024 (fig 2.3), vilket är en ökning med 100 föreställningar. De hade gemensamt en publik på 83 934 personer (fig. 2.4). Publikantalet har ökat något sen 2023, men är fortfarande inte uppe i vare sig antal föreställningar eller publik som innan pandemin.

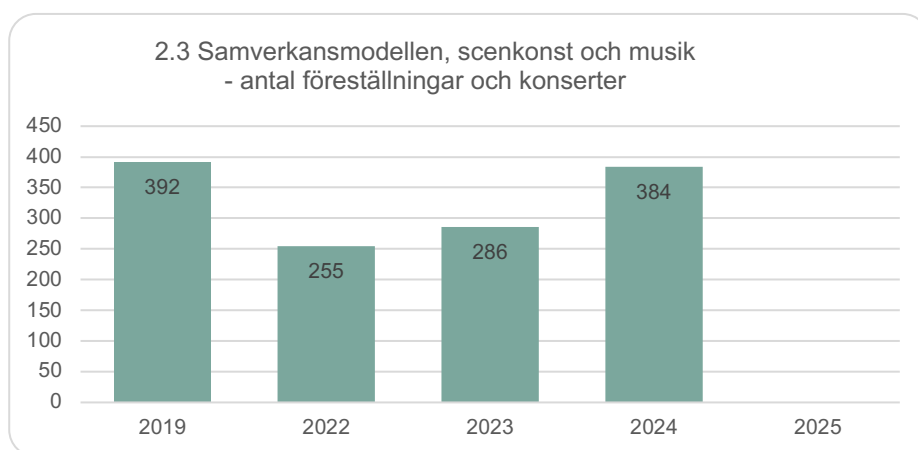

Fig. 2.3: Grafen visar antal föreställningar och konserter hos Västanå Musik & Teater och Wermland Opera. Källa: Kulturdatabasen.

⁹ Värmlands Museum, Rackstadsmuseet och Kristinehamns konstmuseum

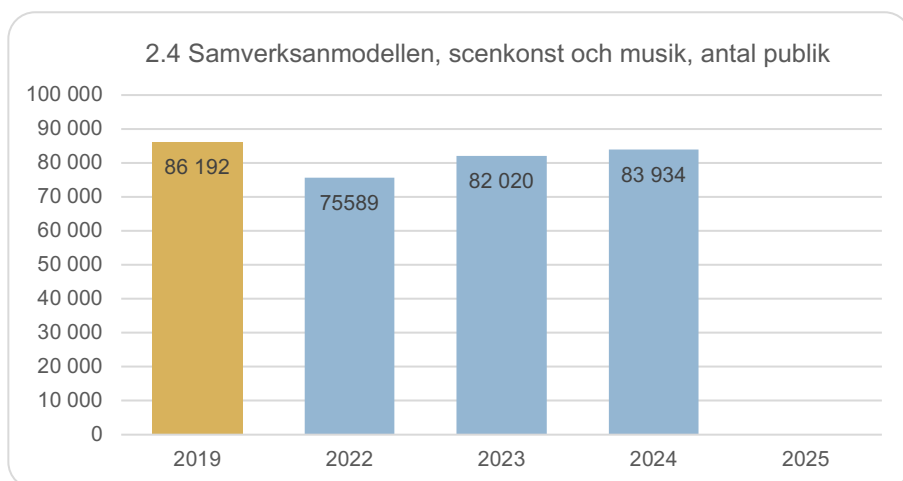

Fig. 2.4: Grafen visar publik hos Västana Musik & Teater och Wermland Opera. Källa: Kulturdatan.

Kultur i hela länet

Biblioteksverksamhet

Biblioteken i länet är en central del i den kulturella infrastrukturen och fungerar som kulturella mötesplatser. I Värmland fanns 32 folkbibliotek 2024, eller 0,16 bibliotek per 1000 invånare (fig. 2.5). Att Värmland ligger över genomsnittet i riket beror på länets många kommuner och stora geografiska ytor, som skiljer sig från många andra delar av landet. Aktiva låntagare i länet var drygt 67 000 personer 2024, jämfört med 63 000 personer 2023. Det är en ökning som innebär att Värmland närmast sig rikets nivå, 23,67 procent av befolkningen i länet, jämfört med rikets 24 procent.¹⁰

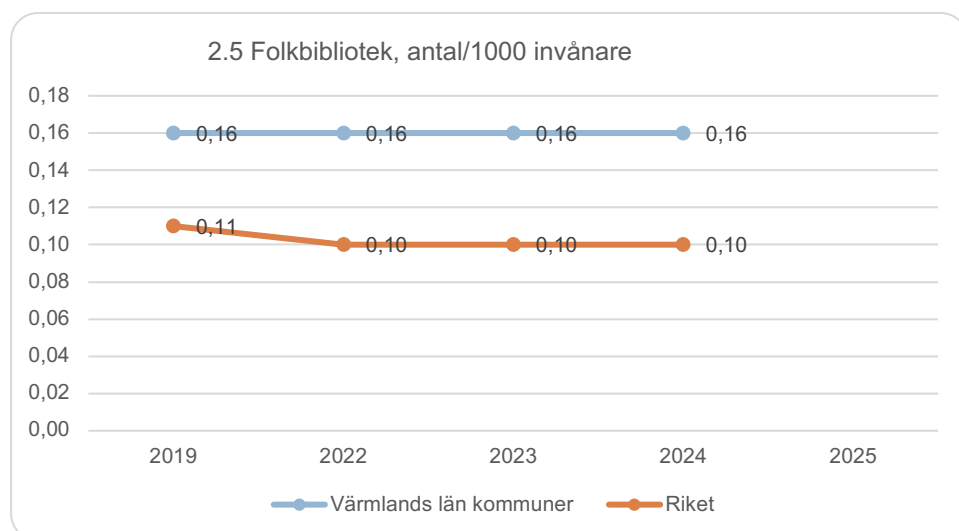

Fig. 2.5: Statistiken avser antal folkbibliotek med unika adresser inklusive inkluderade folk- och skolbibliotek per 1000 invånare. Källa: Kungliga biblioteket, sammanställt av Kolada.

¹⁰ Bibstat.kb.se. Biblioteksstatistik, Kungliga biblioteket (KB). Rapport hämtad 2024-05-20.

Regional biblioteksplan

Under 2024 har utvecklingsarbetet utifrån den regionala biblioteksplanen fortsatt, så även det regionala arbetet för att stärka biblioteken i länet. 2024 har följande målsättningar uppfyllts:

- bibliotekspersonal från alla kommuner i Värmland har deltagit i det regionala utvecklingsarbetet och tagit del av stödtilfällen och vidareutbildningsaktiviteter.
- alla kommuner i Värmland har politiskt antagna och aktuella biblioteksplaner. Samtal pågår löpande hur de kan tillämpas och följas upp.

Närhet till bibliotek

Följande målsättningar följs upp och mäts vid biblioteksplanens start och slut¹¹. Då biblioteksplanen förlängts till och med 2026 sker uppföljning av nedanstående målsättningar i slutet av 2026.

Närheten till biblioteksservice i Värmland ska inte minska under planperioden (närhetsanalys) utifrån läget 2018:

- 5 av 16 kommuner i länet har endast en bibliotekslokal, det vill säga ett huvudbibliotek.
- I Värmland finns biblioteksbussar i 5 av 16 kommuner, drygt 30 procent. Det innebär en något högre siffra än riket i övrigt. Enligt Myndigheten för Kulturanalys finns biblioteksbuss-hållplatser i 85 av Sveriges kommuner, cirka 29 procent.
- Majoriteten av befolkningen i Värmland (73 procent) har ett avstånd på högst 2 kilometer till närmaste biblioteksservice medan 45 procent har ett avstånd på högst 2 kilometer till närmaste huvudbibliotek.
- 8% av människorna i Värmland har 1 mil eller längre till närmaste biblioteksservice.
Det innefattar bland annat:
  - drygt 4 000 barn och ungdomar mellan 0–19 år
  - knappt 6 000 personer över 65 år
  - 1 500 personer med låg utbildningsnivå (förgymnasial)
- 28 procent av människorna i Värmland har 1 mil eller mer till närmaste huvudbibliotek.
Det innefattar bland annat:
  - drygt 15 700 barn och unga mellan 0–19 år
  - knappt 20 000 personer över 65 år
  - och 5 300 personer med låg utbildningsnivå (förgymnasial)
- Fler män än kvinnor har ett avstånd på 1 mil eller mer till närmaste biblioteksservice, medan fler kvinnor än män har ett avstånd på högst 2 kilometer till närmaste biblioteksservice.

Människor i länet ska i högre grad koppla ihop bibliotek med skapande verksamhet utifrån nuläget 2019: Få respondenter uppfattar biblioteket som en kreativ plats (användarundersökning)

Studieförbundens kulturverksamhet

Studieförbundens kulturprogramverksamhet i länet har sjunkit kraftigt sen startmättningsåret 2019 (fig. 2.6). En relativt stor minskning syns även jämfört med 2023. 2024 rapporterades 2 329 kulturarrangemang, mot 7 961 kulturarrangemang 2019 och 3 540 arrangemang under 2023. Nationellt ser man att den återhämtning som syntes efter pandemin 2022 har mattats av under 2023 och sjunkit ytterligare under 2024, både när det gäller studieförbundens kulturprogramverksamhet och studiecirkelverksamhet¹³. I Värmland genomfördes kulturprogramverksamhet i alla 16 kommuner under 2024. 123 899 personer deltog i arrangemangen i länet, varav 71 392 kvinnor och 52 507 män (fig. 2.7).

---

¹¹ Närheten till bibliotek i Värmlands kommuner, Region Värmland (2019)

¹³ Statistiknyhet från SCB 2024-03-26

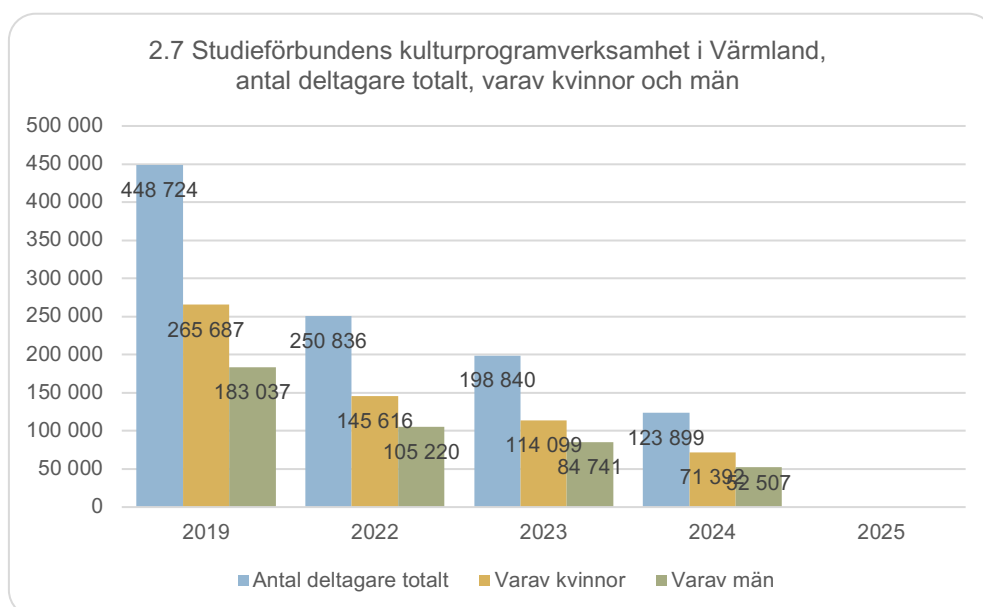
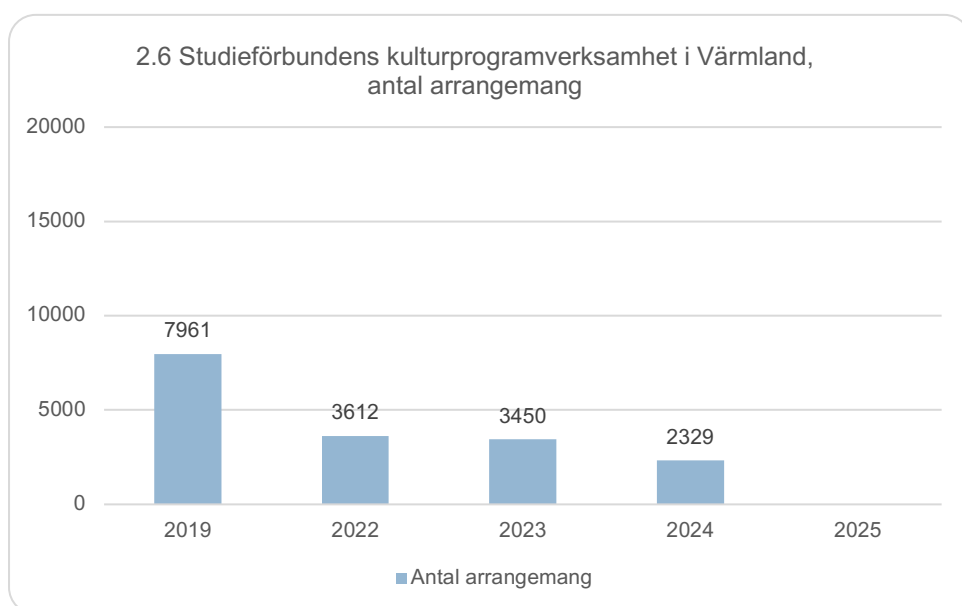

Fig. 2.6 och 2.7: Kulturprogramverksamheten består av arrangemang inom sång/musik, dramatisk framställning, film/foto/bild, dans, utställningar, litteratur och konst/konsthandverk. På grund av osäkerhet i hur statistiken hämtades föregående år har diagram 2.6 och 2.7 uppdaterats utifrån en ny insamlingsväg och korrigerats bakåt. Siffrorna i detta diagram kan därför jämföras sinsemellan men inte med mätningarna i tidigare års rapporter då ett bredare underlag räknades in under kulturprogramverksamhet. Källa: SCB

Mer om kultur i hela länet 2024:

- Riksteatern Värmlands lokala riksteaterföreningar har bedrivit verksamhet i elva kommuner¹⁴. med en publik på 4 802 personer, varav 1011 barn och unga.
- En pilotinsats har påbörjats med syftet att professionella författare ska möta publik i samarbete med bland annat föreningar eller bibliotek. Under 2024 genomfördes sex subventionerade författarsamtal i Värmland.
- En publikation har tagits fram om AIR Värmland – ett projekt med residensvistelser i Värmland för bild och formkonstnärer. Fokus i publikationen är arrangörer och platserna i Värmland där konstnärerna har verkat såsom Kristinehamns konstmuseum, Alsters herrgård, Kolonin, Arvika konsthantverk, Rackstadmuseet med flera.
- Västanå Musik & Teater spelade föreställningar/konserter i fyra kommuner¹⁵ och Wermland Opera i 15 kommuner (undantaget Storfors).
- Värmlands Museums filialer i Säffle, Torsby och Filipstad hade tillsammans 22 411 besökare.
- Region Värmland har fortsatt sitt arbete att utöka det kulturella innehållet på folkbiblioteken i länet. Bland annat genom fortsatt spridning av värmländsk film genom bibliotekens streamingtjänst Cineasterna.
- Samarbete pågår med Musikcentrum Väst, Bibliotek Värmland samt ABF för att få ut musikspelningar på folkbibliotek i länet.
- Litteraturkartan Värmland har lanserats i samarbete med Litteraturbanken.

---

¹⁴ Torsby, Säffle, Arvika, Kil, Forshaga, Grums, Karlstad, Hammarö, Kristinehamn, Eda och Filipstad.

¹⁵ Sunne, Torsby, Munkfors, Karlstad

Mål 3:

Allas möjlighet till eget skapande och deltagande i kulturlivet

Regioner och kommuner ska göra det möjligt för alla invånare att delta i kulturlivet.

Tillgången till kulturupplevelser och möjlighet till eget skapande är dock ojämlikt fördelat i länet och mellan olika grupper.

Allas möjlighet till skapande och deltagande är nära förbundet med en god tillgång till kultur, bredd, kvantitet och geografisk spridning. Det handlar om barn och ungas rätt till kultur och att kunna ta del av och delta oavsett funktionsförmåga. Det handlar också om jämställdhet, jämlikhet och mångfald – utan att det för den skull blir styrande för kulturens innehåll.

Bedömningsunderlaget för detta mål bygger på studieförbundens statistik inom kulturområdet, regionala insatser och främjandeverksamhet samt kulturinstitutionernas skolföreställningar och skolbesök.

Målet följs upp under rubrikerna:

- Allas möjlighet till skapande och deltagande
- Barn och ungas rätt till kultur.
- Jämställdhet, jämlikhet och mångfald
- Ett tillgängligt kulturliv oavsett funktionsförmåga
- Nationella minoriteters kultur och kulturarv

Allas möjlighet till skapande och deltagande

Studiecirkelar inom kultur, konst och media

Medelvärde i Värmland har sjunkit till 1,1 deltagartimmar inom kultur per invånare 2024, mot 1,7 timmar 2023. Riksmedelvärde har sjunkit till 1,4 2024, från 1,6 2023 (fig. 3.1). Flest timmar i Värmland rapporterades i Karlstad med ett medelvärde på 2,1 timmar per person och lägst rapporterades i Årjäng med 0,5 timmar per person (motsvarande siffror för 2023 var 2,4 t och 0,6).

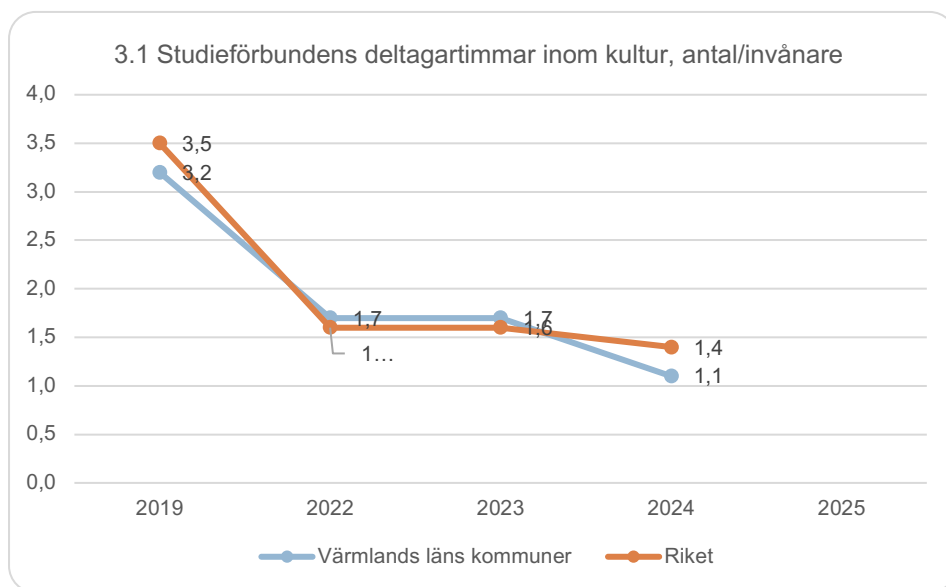

Fig. 3.1: Källa: SCB på uppdrag av Folkbildningsrådet, sammanställt av Kolada.

Precis som när det gäller kulturprogramverksamheten syns en kraftig nedgång från 2019, före pandemin, i både deltagartimmar och antal deltagare i studiecirkelar inom kultur. I Värmland har antalet deltagare i studiecirkelverksamhet inom konst och media kraftigt minskat 2024 från föregående år (fig. 3.2). Det ser alltså inte ut som en återhämtning från pandemin pågår, utan snarare än stadig minskning. Det här har en stor påverkan på kulturplanens mål om allas möjligheter till skapande och deltagande i hela Värmland.

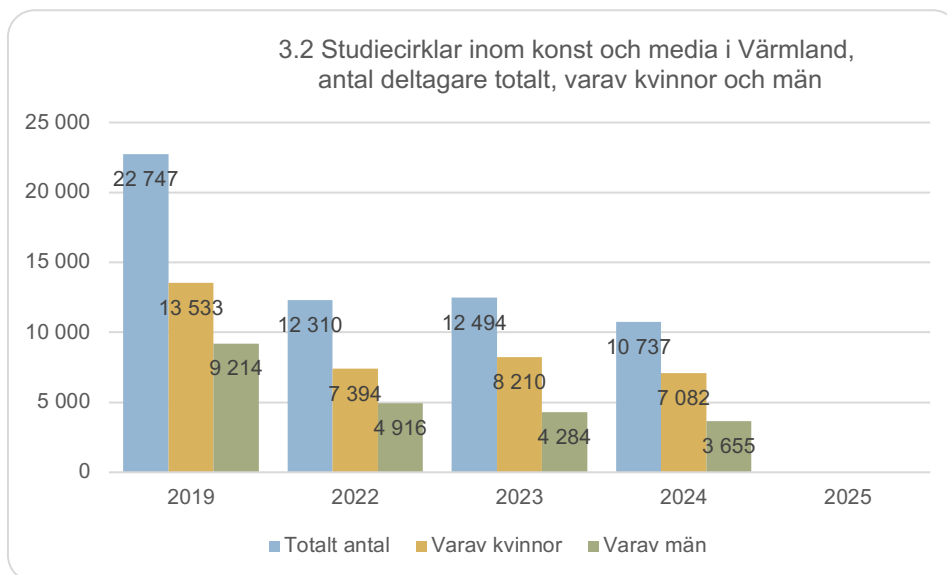

Fig. 3.2: Siffrorna avser antal personer som deltagit i studiecirkel inom konst och media i Värmland, uppdelat på kvinnor och män. I området konst och media ingår exempelvis teckning, måleri, grafisk form, foto, musik, teater, körsång, dans, film, medieproduktion, design, hantverk, slöjd med mer. På grund av osäkerhet i hur statistiken hämtades föregående år har diagram 3.2 uppdaterats utifrån en ny insamlingsväg och korrigerats bakåt. Siffrorna i detta diagram kan därför jämföras sinsemellan men inte med mätningarna i tidigare års rapporter då ett bredare underlag räknades in under kulturprogramverksamhet. Källa: SCB

Barns och ungas rätt till kultur

Barn och unga står i fokus för offentligt finansierad kultur och en av kulturpolitikens främsta uppgifter är att bidra till likvärdighet och göra det möjligt att erbjuda alla barn och unga en mångfald av kulturella upplevelser och eget skapande. Arbetet ligger i linje med barnkonventionen, som är lag i Sverige sedan 2020. Det innebär bland annat att barnets rätt att fritt och till fullo delta i det kulturella och konstnärliga livet ska erkännas, respekteras och främjas.

Skapande skola-bidrag

Av Värmlands 16 kommuner beviljades 15 kommuner Skapande skola-bidrag under 2024, undantaget Munkfors. Tre friskolor sökte och beviljades bidrag. Sammanlagt fördelades knappt 5,5 miljoner i skapande skola-bidrag till Värmland, vilket är en minskning på drygt 1 miljon från 2023 men även en minskning från tidigare år (figur 3.3). En förklaring kan ligga i att Skapande skola-bidraget nationellt har genomgått ett utvecklingsarbete för att förenkla och underlätta för de sökande, varför antalet sökande också har gått upp. Sedan 2020 har även andelen friskolor som söker ökat kraftigt. Bidraget är kraftigt översökt och fördelas på fler huvudmän än tidigare.¹⁶ Utifrån tillgängliga medel har Kulturrådet prioriterat ansökningar som riktar sig till elever i anpassad grundskola och särskilda utbildningsformer samt huvudmän i glesa och mycket glesa landsbygdskommuner.

¹⁶ Efter mejlkonversation med Josefine Alm 2024, handläggare på Kulturrådet.

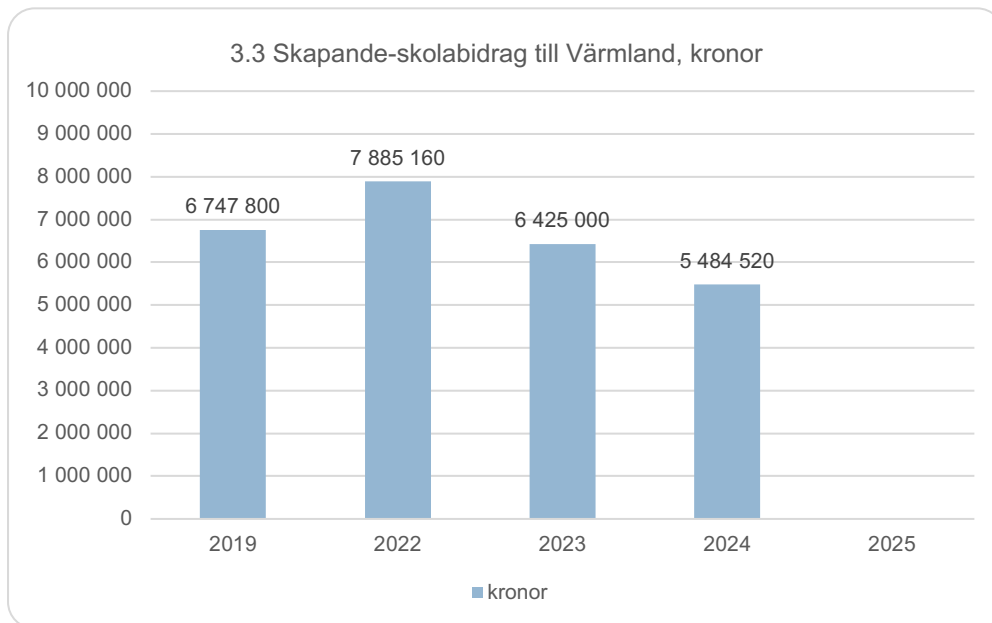

Fig. 3.3: Källa: Kulturrådet

Ungdomspengar

Ungdomspengar är ett ekonomiskt stöd som är avsett att stödja ungdomars egna initiativ inom kulturområdet. Ungdomspengar fördelas genom två stödformer; projekt- och arrangemangsbidrag samt arbetsstipendier. Stödet är översökt och har löpande ansökan, vilket gör att årets pott ofta är slut vid halvårsskiftet. Under 2024 fördelades 200 000 kronor till fem projekt eller arrangemang och 16 arbetsstipendier inom områdena bild, form och design, film och animation, musik, slöjd och hantverk, teater, litteratur, fotografi, dans, samt arrangörskap. Sex kommuner var representerade i fördelningen av 2024 års ungdomspengar¹⁷.

¹⁷ Arvika, Hammarö, Karlstad, Kristinehamn, Munkfors och Sunne.

Skolföreställningar inom samverkansmodellen

Scenkonstverksamheterna i samverkansmodellen¹⁸ har tillsammans redovisat 104 skolföreställningar under 2024, vilket är en fördubbling från föregående år (figur 3.3). Västanå Musik & Teater gav skolföreställningar i Sunne, Munkfors och Torsby och Wermland Opera gav skolföreställningar i Karlstad, Kristinehamn och Hammarö.

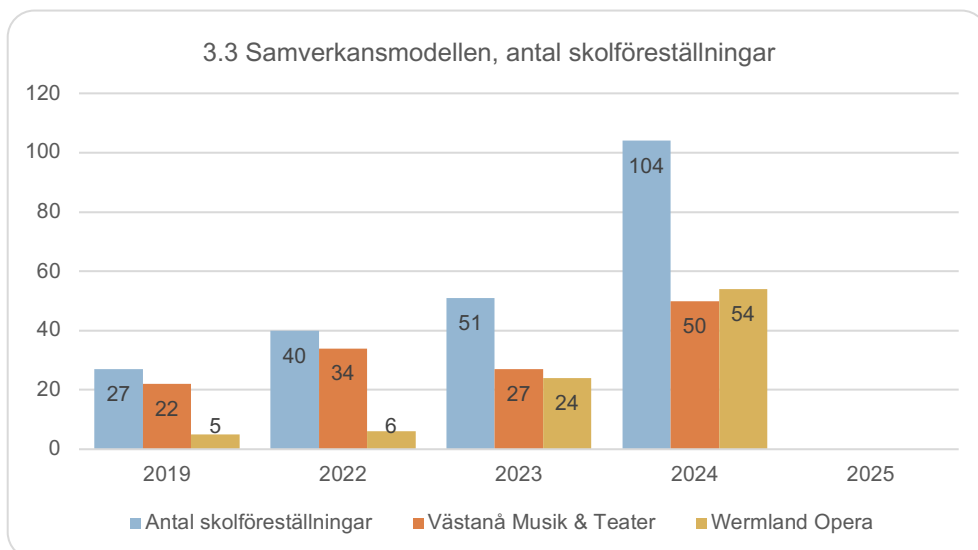

Fig. 3.3: Statistiken avser Wermland Opera och Västanå Teater. Viktigt att notera är att Wermland Opera under tidigare år enbart redovisat årets stora föreställning på Stora scenen som skolföreställningar. För 2023 rapporteras även föreställningar mot förskola och skola som tidigare inte räknats som skolföreställning utan som verksamhet för barn och unga vilket förklarar den stora ökningen i skolföreställningar mot tidigare år. Källa: Kulturdatabasen.

Skolbesök på museer inom samverkansmodellen

Värmlands Museum, Rackstadsmuseet och Kristinehamns konstmuseum har besökts av 4813 elever under 2024. Det är en minskning från de närmast föregående åren. En förklaring kan vara att personer 0–19 år har minskat med 0,6 procent i Värmland mellan 2023 och 2024 (figur 3.4).

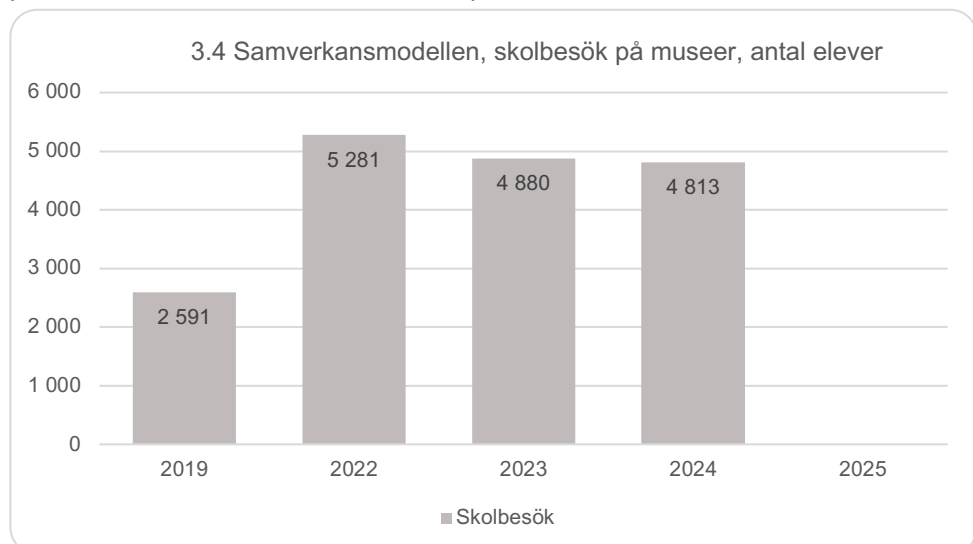

Fig. 3.4: 2019 gäller statistiken endast Värmlands Museum. Från 2022 omfattar siffrorna även Rackstadsmuseet och Kristinehamns konstmuseum. Källa: Kulturdatabasen.

¹⁸ Wermland Opera och Västanå Musik & Teater

Mer om barn och unga 2024:

- Region Värmland stöttar och utvecklar verksamheten med skolbio för att fler barn och unga ska få se film på biograf. En skolbiokatalog har framtagits, som stöd för lärare. Skolbiobesökare i hela Värmland var 9483 barn och unga under 2024, (2023: 8156). 14 av länets kommuner hade skolbio 2024 (jämfört med 10, 2023).
- En satsning för dans i förskolan har genomförts i Sunne, där pedagoger fått fortbildning i metoderna "dansväskan" och "dansa en bok".
- Region Värmland bygger vidare på den struktur som finns för små barn för förbättrad språkutveckling för att skapa en struktur även för barn i skolåldern.
- 45 ungdomar sommarjobbade med kultur inom Drömsommarjobbet under 2024. Inriktningarna var dans, filmanimation, träslöjd, klassisk musik och skrivande fantasy.
- Slöjdkollo har genomförts i samarbete med Långserud utvecklingsgrupp inom projektet "Skog, barn och slöjd". Under tre dagar har barn fått tälja, tova, växtrycka och fläta korgar.
- Pilotprojektet Kulturskjuts har genomförts – en modell för ett långsiktigt subventionssystem för att bredda kommunernas valmöjligheter och för att komplettera det statliga stödet inom Skapande skola och kommunernas egna insatser med ett regionalt stöd. Samtliga kommuner deltog (med ett avhopp) och samordnare har utsetts i varje kommun.
- Region Värmlands utlyste "Vägar till läsning", med syftet att ge barn och unga fler möjligheter att hitta vägar till berättande och läsning genom bild, musik, dans eller annat kulturuttryck. 21 professionella kulturskapare och pedagoger fick därmed möjligheten att arbeta med pedagogiska utvecklingsuppdrag.
- Insatsen "Läsglöd" har under 2024 bidragit till att lärare erbjudits kostnadsfri kompetensutveckling inom läsfrämjande. Åtta skolor har ingått i ett pilotprojekt för framtiden.
- Projektet Framtidsfrön har genomförts tillsammans med kommuner i Värmland där skolbarn i låg-, mellan och högstadiet skriver böcker och säljer på Värmlands bokfestival.
- Elva kommuner har varit aktiva inom UKM (Ung Kultur Möts)¹⁹. Sammanlagt har cirka 430 unga deltagit vid lokala festivaler och regionalfestival.
- Kulturavdelningen har stärkt sin kompetens inom Barnkonventionen genom fortbildningsinsatser. 9 personer på avdelningen är nu utbildade barnrättsstrateger.
- Kulturavdelningen har erbjudit och gett stöd till de kommuner som önskat, i deras arbete med barnkulturplaner, barnrättsfrågor och ungas delaktighet i kulturlivet.
- Mediecenter, länets gemensamma mediebänk, har haft 230 000 lån/strömningar under 2024. Vid årets slut fanns totalt 14 478 konton registrerade på SLIPlay fördelat på 6 056 pedagoger och 8 422 elever.

---

¹⁹ Arvika, Filipstad, Forshaga, Hagfors, Hammarö, Karlstad, Kristinehamn, Storfors, Sunne, Säffle och Torsby.

Jämställdhet, jämlikhet och mångfald

Perspektiven jämställdhet, jämlikhet och mångfald inom kulturlivet är mycket svåra att mäta på regional nivå. Kvinnor deltar i större utsträckning än män i kulturlivet, det visar nationella studier²⁰. Även i den regionala statistiken syns dessa tendenser: exempelvis vad gäller personal vid kulturinstitutionerna (s. 12) och deltagare i studieförbundens cirklar och programverksamhet (s. 21 och s. 25). Även inom utbildningar och på arbetsmarknaden inom kulturområdet är kvinnor överrepresenterade, med undantag för området konst där män är något överrepresenterade. Utrikesfödda är underrepresenterade både bland de med en examen och bland yrkesverksamma inom kulturen, om man jämför med andra verksamhetsområden²¹.

Myndigheten för Kulturanalys konstaterar att hindren för breddat deltagande i kulturlivet bottnar i socioekonomiska och demografiska faktorer, geografiska avstånd, bristande logistik och en sårbar nationell infrastruktur, begränsade ekonomiska resurser, samt en kulturpolitisk inriktning som i viss utsträckning fungerar exkluderande i relation till de skillnader som finns i befolkningens preferenser²². Här finns mycket att göra på många nivåer – kulturpolitiken äger inte ensamt frågan.

Bibliotekslagen lyfter att alla biblioteksverksamheter ska ägna särskild uppmärksamhet åt prioriterade grupper som personer med funktionsnedsättning, de nationella minoriteterna och personer som har annat modersmål än svenska. Region Värmlands kulturavdelning arbetar med att ge dessa målgrupper särskilt stöd i främjandearbetet.

Ett tillgängligt kulturliv oavsett funktionsförmåga

Den fysiska tillgängligheten till regionala och kommunala kulturverksamheter i Värmland är relativt god, men tillgängligheten måste regelbundet ses över och de handlingsplaner som verksamheterna upprättat måste följas upp.

För kulturverksamheter med statsbidrag gäller särskilda krav på tillgänglighet från Kulturrådet. Även Region Värmland och kommunerna ska så långt det är möjligt ställa krav på tillgängligheten till lokaler för kulturarrangemang i sin bidragsgivning. Region Värmland följer årligen upp att verksamheterna inom samverkansmodellen uppfyller villkoren för tillgänglighet.

Bibliotekslagen ställer krav på biblioteksverksamheter att särskilt uppmärksamma personer med funktionsnedsättning. Även Region Värmlands kulturavdelning har dessa som prioriterad målgrupp.

I Insamlingen till Kulturdatabasen ställes under 2024 frågan till samtliga verksamheter om antal insatser inom vård och omsorg. 42 aktiviteter rapporterades av totalt fyra verksamheter²³

Några exempel på insatser kopplat till ett tillgängligt kulturliv oavsett funktionsförmåga finns under rubriken social hållbarhet (s 14).

---

²⁰ Att bredda deltagandet i kulturlivet, Myndigheten för kulturanalys (2023)

²¹ Ibid.

²² Ibid.

²³ Wermland Opera, Riksteatern Värmland, Region Värmlands kulturavdelning och Värmlands Företagshistoria. Frågan ställdes till samtliga verksamheter för första gången 2023.

Nationella minoriteters kultur och kulturarv

2023 antogs riktlinjen för Region Värmlands minoritetspolitiska arbete (RS/220968) av regionfullmäktige. Syftet med riktlinjen är att säkerställa att Region Värmland lever upp till de skyldigheter som lagstiftningen garanterar de nationella minoriteterna samt att beskriva regionens arbete inom det minoritetspolitiska området och hur ansvaret är fördelat. Riktlinjen gäller för regionens samtliga verksamheter, regionfullmäktige, regionstyrelse och nämnder.

Bibliotekslagen ställer krav på biblioteksverksamheter att särskilt uppmärksamma de nationella minoriteterna. Verksamheten ska synliggöra urfolket samerna och våra nationella minoriteters kultur och språk; samiska, finska, meänkieli, romani chib och jiddisch. Även Region Värmlands kulturavdelning har dessa som prioriterad målgrupp.

I insamlingen till Kulturdatabasen 2024 ställde Region Värmland frågan till samtliga verksamheter om hur många aktiviteter som genomförts med nationella minoriteters och urfolkens språk och kultur i fokus. Samtliga aktiviteter rapporterades av den regionala kulturverksamheten:

- Ett interregionalt samarbete inom biblioteksområdet bestående av ett utbildningspaket med fokus på nationella minoriteter för bibliotekspersonal har fortsatt under 2024.
- Kompetensutveckling för folkbibliotek genom ett regionöverskridande samarbete - totalt sju utbildningstillfällen för folkbibliotek, med fokus på Sveriges nationella minoriteter och urfolket samerna har genomförts.
- Under 2024 har planering av gemensamma utbildningssatsningar via nätverket "Minoritetsforum i Mellansverige" pågått – kompetensfrukostar för att öka kunskapen om nationella minoriteters kultur, med start 2025.
- Planering inför "Du är historisk" med fokus på nationella minoriteter i Värmland, för att finna, gestalta och sprida de berättelser som finns i arkiven.
- Fortbildningsinsats samt en språk- och kulturväska till förskolan, för att lyfta de nationella minoriteterna och deras språk för alla barns rätt till sitt språk och sin kultur. Väskan har gått ut kostnadsfritt till kommunerna i Värmland, 44 väskor utdelade i 16 kommuner.
- Slöjdinitiativ som kommer från de nationella minoriteterna - två slöjdare med skogsfinska rötter utforskar och försöka återskapa den skogsfinska shamantrumman. Initiativet finansieras av Region Värmland.
- Mediecenter har gett ut två temablad med länkar till SLIPlay om nationella minoriteterna och urfolket samer samt om Samefolkets dag 6 februari.